

pis § 199 lit. c) tr. zák. pak přes své neosobní znění není výjimkou. Jeť jej vykládati ve spojení s § 197 tr. zák., na něž § 199 sám v odstavci úvodním poukazuje a jenž činí zodpovědným za lstivá předstírání nebo využití omylu ke škodě cizí toho, kdo se jich dopouští. Byl by tedy obžalovaný jen tehda za ostatních podmínek §§ 197 a 199 lit. c) tr. zák. trestným, používal-li sám či dal-li vědomě používat zfalšované váhy ku vážení zboží na škodu kupujících. Že snad zisk z vážení osobami jinými plynul do jmění obžalovaného, nemohlo by samo o sobě zakládati jeho vinu dle §§ 197, 199 lit. c), nýbrž mohlo by pojmově přicházeti v úvahu jen za podmínek § 5 posl. odst. tr. zák., nikoliv však v případě přítomném, nebyvši žalováno jakožto čin odpovídající této formě viny. Dán je též důvod zmatečnosti dle § 281 č. 11 tr. ř. § 475 odst. 2 tr. ř. dovoluje soudu sborovému zrušiti rozsudek soudu okresního a dáti podnět k zahájení zákonného řízení jen k návrhu státního zástupce. Toho v případě přítomném nebylo. Dle protokolu o odvolacím líčení před krajským soudem ze dne 27. března 1918 navrhoval veřejný obžalobce potvrzení rozsudku prvního soudu, jímž obžalovaný byl odsouzen pro týž čin, který byl předmětem obžaloby, předběžného řízení, líčení a rozsudku v případě přítomném, pro přestupek podvodu dle § 461 tr. zák. Nemělo tedy býti rozhodováno ve smyslu § 475 odst. 2 tr. ř. Než stalo-li se tak — a se stanoviska zmatečných důvodů § 281 tr. ř. nedá se tomu odpomoci — nesměl dle zásady vyslovené v § 293 odst. 3, kde citován je druhý odstavec § 290 tr. ř., býti proti obžalovanému vysloven trest přísnější, nežli byl vynesena zrušeným rozsudkem soudu okresního, který odsoudil obžalovaného do vězení na 24 hodin, kdyžž rozsudek ten nebyl zrušen k návrhu veřejného obžalobce, nýbrž stal se předmětem řízení odvolacího jen k opravnému prostředku obžalovaného. Vyslovených tuto právních náhledů bude soudu nalézacímu dbáti při opětném rozhodování (§ 293 odst. 2 tr. ř.).

Čís. 13.

Předražování (cís. nař. ze dne 24. března 1917 čís. 131 ř. z.). — **Jak posuzovati přiměřenost cen u výrobků drobných zemědělských podniků? — Vysokými cenami tržními nelze o sobě přemrštěnost ceny ospravedlniti.**

(Rozh. ze dne 22. února 1919, Kr I 27/18.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jako nalézacího soudu v Plzni, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem předražování dle § 20 čís. 1 cís. nař. ze dne 24. března 1917 čís. 131 ř. z.

Důvody:

Soud nalézací přiznává obžalovanému cenu 32 K 50 h za 1 kg živé váhy selat, jím prodaných, a dochází tak k odsouzení obžalovaného, jenž prodal selata průměrně po 43 K 22 h za 1 kg živé váhy. Soud vychází při tom z posudku znalců, kteří uznali ceny, obžalovaným požadované, za velice vyňané a, vzavše zřetel k risiku při chovu selat, uznali 32 K

50 h za 1 kg živé váhy za cenu přiměřenou. Obžalovaný obrací se ve zmateční stížnosti proti rozsudku především ve směru subjektivním tvrdě, že nebylo v době činu úředně stanoveno, za jakou cenu mají být prodávána selata k chovu, že tedy byl nucen poptávat se po prodejní ceně takových selat a že, zvěděv, že běžná trhová cena činí 1200 až 1320 K za 1 pár selat, neměl v úmyslu požadovati cenu přemrštěnou, když požádal jen 3500 K za 3 páry selat, tudíž méně, než činila nejmenší běžná cena trhová. Z téhož důvodu není prý tu skutkové podstaty dle § 20 cis. nař. ani po stránce objektivní. Stížnost zmateční je naprosto bezdůvodna. Dlužno předeslati, že dle obecně uznávané nauky a stálé praxe pro vyšetření otázky, byla-li cena v tom kterém případě za předmět obecné spotřeby požadovaná zjevně přemrštěnou, vycházeti dlužno od nákladů nabývacích resp. výrobních, k nimž sluší pak přičísti poměrnou část nákladů na režii. Součet těchto částek smí být bez kolise se zákonem zvýšen jen o zisk slušný, t. j. hospodářsky odůvodněný. Co nad to je, znamenalo by zisk nadměrný a úmyslné jeho dosahování, byl-li by takovým zřejmě, za využití mimořádných poměrů způsobených válkou představuje skutkovou podstatu stíhanou zákonem § 20 cit. nař. Při produkci zemědělské, zvláště v podnicích drobných, jež nebilancují a nepracují na podkladě přesného vyúčtování nákladů výrobních, setkává se arcí přesné stanovení nákladů těch a ostatních podkladů pro určení přiměřených cen za výrobky zemědělské s jistými obtížemi. Přes to nelze se ani zde uchýliti od zásady vytčené a možno jen pro praxi připustiti jistou modifikaci metody zjišťovací v tom smyslu, že za základ bráti možno ceny mírové, v nichž hospodáři docházeli úhrady veškerých složek, ze kterých skládala se cena, kterou za míru musili požadovati, by hospodaření se jim vyplácelo, načež pak dbáti dlužno dle možnosti číselného, jinak aspoň přibližného zjištění, oč, resp. v jakém poměru jednotlivé ony položky passivní došly za války svého zvýšení. Takto-li se postupuje i v případě přítomném, stačí k ospravedlnění rozsudku naříkaného zcela jeho zjištění, že obžalovaný dobře si byl vědom, že v roce 1917 prodáván byl pár takových podsvinčat, jaká on prodal, po 140 K a že obžalovaný nebyl s to, aby výši požadované jím ceny 1200 K za pár selat ospravedlnil svými od té doby zvýšenými výrobními náklady. Právem v tomto bodě poukazuje rozsudek k tomu, že nejdražší dnes položka v rozpočtu hospodářově, mzda a výživa čeledi, v tomto případě vůbec odpadá; požadoval-li tedy obžalovaný, řídě se běžnými cenami tržními, za 1 pár selat, jaká stála v roce 1917 140 K, v roce 1918 skoro devětkráté tolik, je hospodářská neodůvodněnost zisku z této prodejní ceny plynoucího a tím přemrštěnost požadované ceny tak zřejma, že netřeba o tom ztráceti slov. Poněvadž pak obžalovaný dle zjištění rozsudku byl si přemrštěnosti požadované ceny vědom a stanovil ji, by využítkoval mimořádných poměrů válkou vyvolaných, je zmateční stížnost v každém směru bezdůvodna. Jen pro úplnost právního obrazu budiž tedy ještě poukázáno k tomu, že, jak shora již dovozeno, ceny na trhu běžné pro otázku oprávněnosti ceny v tom kterém případě požadované zhora jsou bez významu a že tedy také po stránce subjektivní bylo lhostejno, nehledal-li snad obžalovaný zisku nadměrného, nýbrž jen se řídil cenami obecně požadovanými; byl by tím uplatňován jen omyl právní, jakým dle § 3 tr. zák. nikdo nemůže se hájiti.